

Jukka Pohjolan-Pirhosen saarna 18.11.2018 Keravan kirkossa

EVANKELIUMI Matt. 24: 36-44

Jeesus sanoi opetuslapsille:

”Sitä päivää ja hetkeä ei tiedä kukaan, eivät taivaan enkelit eikä edes Poika, sen tietää vain Isä. Niin kuin kävi Nooan päivinä, niin on käyvä silloinkin, kun Ihmisen Poika tulee.

Vedenpaisumuksen edellä ihmiset söivät ja joivat, menivät naimisiin ja naivat tyttäriään aina siihen päivään asti, jona Nooa meni arkkiin. Kukaan ei aavistanut mitään, ennen kuin tulva tuli ja vei heidät kaikki mennessään. Samoin käy, kun Ihmisen Poika tulee. Kaksi miestä on pellolla: toinen otetaan, toinen jätetään. Kaksi naista on jauhamassa viljaa: toinen otetaan, toinen jätetään.

Valvokaa siis, sillä te ette tiedä, minä päivänä teidän Herranne tulee. Ymmärrättehän, että jos talon isäntä tietäisi, mihin aikaan yöstä varas tulee, hän valvoisi eikä antaisi murtautua taloonsa. Olkaa siis tekin valmiit, sillä Ihmisen Poika tulee hetkellä, jota ette aavista.”

SAARNA

Milloin olet viimeksi arjen keskellä käyttänyt tai kuullut käytettävän sanaa *valvoa* tai *olla valveilla*? Kun tein tämän kysymyksen itselleni, tuli mieleen juuri kuulemani kahden nuoren äidin välinen keskustelu. *Onko vauva valvottanut? Miten olette saaneet nukuksi?* Valvominen kuuluu sanan monessakin merkityksessä vanhemmuuden eri vaiheisiin ja se on merkki vastuullisuudesta ja välittämisestä. On elettävä lasten ehdoilla, noustava ruokkimaan tai lohduttamaan keskellä yötä ja joskus se on myös kovin väsyttävää. Nuorena ihminen taas valvoo vapaaehtoisesti silloin, kun kaiken järjen mukaan pitäisi nukkua. Usein myös vanhempien yö jää silloin vajaaksi. Ja ikääntyessä tapahtuu taas se, että moni kärsii unettomista öistä, valvoo vaikkei haluaisi ja levottomat ajatukset piinaavat mieltä. Riittävä yöuni on kuitenkin yksi ihmisen perustarpeista.

Tämän päivän raamatuntekstit puhuvat hengellisestä valvomisesta. Hengelliseen valvomiseen kuuluu sekä vapaaehtoisuus että vastuullisuus. Sen tulisi olla Jumalan tahtoa etsivän ja kysyvän ihmisen osa ja tehtävä eikä tuota vastuuta saisi osa-aikaistaa tai väistää. Elämän tarkoitus ja ihmisen paikka on ilmaistu rakkauden kaksoiskäskyssä: *Rakasta Jumalaasi yli kaiken ja lähimmäistäsi niin kuin itseäsi.* Hengellisen valvomisen vastakohta ei välttämättä ole väsymys vaan välinpitämättömyys. Väsymys voi olla ohimenevää, mutta välinpitämättömyys myrkyttää mielen ja

tahtotilan pysyvämmin. Hoidamme kyllä omia tarpeitamme ja talouttamme ikään kuin elämä jatkuisi loputtomasti. Mutta emme kuule tai kuuntele edes kehomme varoitusääniä, emme kysy Jumalan tahtoa, ummistamme silmämme sodilta, katastrofeilta ja ilmaston muutoksilta, ennen kaikkea suljemme korvamme ja silmämme lähimmäisten tarpeilta. Siksi meidän on syytä yhä uudestaan kuulla Jeesuksen kehoitus: *Valvokaa!*

Hengellinen valvominen on myös viisasta varautumista ja ennakoimista. En siis siirrä tulevaisuuteen sellaista, mihin voin tarttua jo nyt, ennen kuin on liian myöhäistä. Tätä Jeesus valotti vertauksin. Hän kertoi viisaista morsiusneidoista, jotka varasivat lamppuihinsa öljyä, toiset taas eivät. Sulhasen saapuessa yöllä toisilla riitti öljyä ja he pääsivät häätaloon, toiset taas eivät. Toinen vertaus kertoi isännästä ja palvelijoista. Isännän lähtiessä matkalle ovenvartijan tehtävä oli vain valvoa, milloin isäntä saapuu. Pahinta olisi löytää ovenvartija nukkumasta. Arjesta löydämme mekin lukuisia esimerkkejä siitä, mitä tulisi tehdä ja mihin varautua, ettei kävisi vahinko. Varaudumme syksyn pimeyteen ja talven liukkauteen. Kaikki askeleemmekin ovat eräänlaista varautumista, turvallisen ja kulkukelpoisen väylän etsimistä ja vaarojen väistämistä.

Mihin Jeesus sitten kehottaa meitä varautumaan? Hän sanoi opetuslapsilleen: *Valvokaa siis, sillä ette tiedä, minä päivänä teidän Herranne tulee. Hän tulee hetkellä, jota ette aavista.* Lopunajan tapahtumat ovat aina kiehtoneet ja myös pelottaneet ihmismieliä. Mutta on syytä myös kysyä, millainen oli se maailma ja maailmankuva, jolloin evankeliumit kirjoitettiin? Matteuksen evankeliumin valmistuessa elettiin voimakkaasti lopunajan tunnelmissa. Juutalaiskapinan jälkeen roomalaiset olivat valloittaneet Jerusalemin ja tuhonneet temppelin vuonna 70 j.Kr. Se oli pahin mahdollinen, kuviteltavissa oleva katastrofi. Evankeliumin kirjoitusaikana tämä oli jo tapahtunut tosiasia ja sitä pidettiin viimeisenä merkinä ennen aikojen loppua. Kaiken pelastushistoriallisesti merkittävän uskottiin tapahtuvan yhden sukupolven aikana, myös Jeesuksen paluun. Jeesus itsekin puhui opetuslapsilleen lopunajan merkeistä, jotka olivat jo ovella. Hän varoitti seuraajiaan vääristä profeetoista, hän kertoi sodista, nälänhädästä ja maanjäristyksistä. Hän kertoi vainoista, luopumisista, mutta myös evankeliumin leviämisestä kaikkeen maailmaan. Ja lopulta aurinko pimenisi eikä kuu antaisi valoaan, kun Ihmisen Poika ilmestyy. Mutta *”sitä päivää ja hetkeä ei tiedä kukaan, eivät taivaan enkelit eikä edes Poika, sen tietää vain Isä,”* sanoi Jeesus.

Ihmisen Pojan tulemistä kuvataan evankeliumitekstissämme näin: *Kaksi miestä on pellolla: toinen otetaan, toinen jätetään. Kaksi naista on jauhamassa viljaa: toinen otetaan, toinen jätetään.* Sanan voi ymmärtää, että keskellä arkista työtä toinen otetaan Jumalan tai Jeesuksen luo ja toinen jätetään pois tästä läsnäolosta. Ihmisen Poika löytää omansa, missä ikinä he ovatkin. Toisaalta sanan voi

ymmärtää niinkin, että se, joka jää maailmaan Jeesukseen turvautuen, siis se, joka jätetään, on onnellisemmassa asemassa, sillä Jeesuksen paluustahan tässä on kysymys. Jeesuksen paluu ja lopunajat jäävät kuitenkin mysteeriksi. Kun luemme evankeliumia eteenpäin, vastaan tulee vielä viimeinen tuomio, jossa kaikki ovat kuitenkin vielä läsnä. Mitään etukäteen tapahtuvaa ottamista tai jättämistä ei siinä tapahdukaan.

Kuinka monta sukupolvea on elänyt näiden ennustusten ja merkkien keskellä uskoen, että juuri nyt on koittanut viimeinen hetki? Tiedämme, että monet kerrat tämä tulkinta on johtanut ylilyönteihin: ihmisiä on käännytetty pelon, tuhon ja tuomion ilmapiirissä tai sitten on konkreettisesti kokoonnuttu tiettyyn aikaan jollekin näkyvälle paikalle odottamaan Kristuksen paluuta. On kristillisiä tahoja, jotka nytkin uskovat johtajansa olevan maan päälle palannut Kristus. Kaiken harhaopetuksen, kaikkien koettujen pettymysten, kaiken epäilyn ja epäuskon keskellä voimme kuitenkin ajatella, että jokainen sukupolvi elää yhtä lähellä Kristuksen paluuta. Ja jokainen ihminen on yhtä lähellä Kristuksen paluuta. Aikamme on Jumalan käsissä. Emme tiedä elämämme pituutta emmekä päiviemme määrää. Ajan mittaaminen tunneissa, päivissä, vuosissa tai vuosisadoissa on vain yksi tapa kuvata tai ymmärtää elämää. Onko aika kuin jana, jolla on alku ja loppu vai voiko aika olla myös syklinen, sellainen, jossa tietyt asiat vaihtuvat ja toistuvat kuin vuosikierrossa. Tämän päivän psalmissa 90 ovat sanat: *Tuhat vuotta on sinulle kuin yksi päivä, kuin eilinen päivä, mailleen mennyt, kuin öinen vartiohetki. Me katoamme kuin uni aamun tullen, kuin ruoho, joka hetken kukoistaa, joka vielä aamulla viheriöi, mutta illaksi kuivuu ja kuihtuu pois. Opetä meille, miten lyhyt on aikamme, että saisimme viisaan sydämen.*

Se, mitä aikamme päättyessä ja Herramme ilmestyessä tapahtuu, on silmiltämme ja ymmärrykseltämme salattu. Hengellinen valvominen tarkoittaa sitä, että olemme tämän asian edessä nöyrinä. Emme tiedä, emme ymmärrä, emme näe, emme selitä, emme pelottele muita, emme itsekään elä pelossa vaan turvassa. Hengellinen valvominen tarkoittaa myös sitä, että uskossa luotamme Jumalaan ja että Hän vie meissä aloittamansa hyvän työn päätökseen. Jumala on kuitenkin se, joka yhä meitä kutsuu, joka meitä jatkuvasti rakastaa ja joka meitä odottaa kerran luokseen.

Laulu:

Kynnyksellään odottaa Isä kaivattujaan. Sinut tahtoo hän syliin siunaavaan.
Kynnyksellään odottaa Isä kaivattujaan.

Jeesus sinut vapaaksi teki kuolemallaan, sinut puhdistaa, Isän armon saat.
Jeesus sinut vapaaksi teki kuolemallaan.

Kaste johtaa elämään, se ei päättyä voi. Hänet nähdä saat, johon uskot nyt.
Kaste johtaa elämään, se ei päättyä voi.

Koittaa päivä viimeinen, senkin Luojalta saat. Kevätrinteeseen nouset kasteiseen.
Koittaa päivä viimeinen, senkin Luojalta saat.

Nostat katseen Jumalaan, hymyyn ihmeelliseen. Ja hän tervehtii: ”Tulit vihdoinkin!”
Nostat katseen Jumalaan, hymyyn ihmeelliseen.

Ranskalainen liturginen hautatajaishymni, suom. san. Anna-Maija Raittila